

Vzw Boeren op een Kruispunt

<http://www.boerenopeenkruispunt.be>

Gratis hulpnummer 0800.99.138

BALANS LEZEN OP DE KRUISPUNTBANK ONDERNEMINGEN IN 5 MINUTEN

Korte handleiding voor niet-ingewijden om een balans te lezen, teneinde de risico's in te schatten. De tekst is basis van een opleiding (duur 3 uur)

1. Inleiding:

In de laatste jaren is er een trend om vennootschappen op te richten in land- en tuinbouw.

Bovendien zijn bijna alle leveranciers en afnemers van de sector vennootschappen.

In praktijk ervaren we dat veel ondernemers in land- en tuinbouw geen duidelijk inzicht hebben op de cijfers van hun eigen vennootschap noch van de vennootschappen van hun leveranciers en afnemers.

Nochtans is het belangrijk om dit te kennen: de gepubliceerde cijfers geven een beeld van kredietwaardigheid van het land- en tuinbouwbedrijf. Evenzo kan een land- of tuinbouwer via de balans van zijn medecontractant (leveranciers of afnemer) inschatten in welke mate de handelspartner financieel betrouwbaar is.

Terzijde kunnen land- en tuinbouwers ook hun balanscijfers vergelijken met collega's in de buurt. Hierdoor kan de eigen situatie geëvalueerd worden.

Balanscijfers en resultaatrekeningen van vennootschappen zijn goed toegankelijk. Dit is noodzakelijk omdat de vennootschapswetgeving ook gebonden is van specifieke wetgeving (rechten en plichten). De wetgever heeft hiermee de handelspartners van vennootschappen willen beschermen.

Op vraag van onze adviesvragers en verschillende sectorvoorlichters hebben we deze "introductie cursus" ontworpen. Het is niet de bedoeling om een uitgebreide cursus te schrijven voor specialisten.

In enkele bladzijden beschrijven we

- Hoe u uw eigen balans of van derden kan opvragen?
- Hoe u op basis van enkele cijfers een eerste beeld kan vormen van het verleden, het heden en de toekomst van deze vennootschap?

Voor verdere uitdieping neemt u best contact op met uw bedrijfseconomisch adviseur, boekhouder of bankier.

Verbeteringen en aanvullingen zijn steeds welkom.

Steeds bereid,

Riccy Focke

Vzw Boeren op een Kruispunt

<http://www.boerenopeenkruispunt.be>

2. Hoe kan u een balans van een afnemer opvragen?

<http://kbopub.economie.fgov.be/kbopub/zoekwoordenform.html>

- Ofwel geeft u het ondernemersnummer in van de vennootschap
- Ofwel geeft u onderaan de naam in van de vennootschap

U krijgt een overzicht van de laatste neergelegde vennootschappen.

- Is de laatste gepubliceerde balans nog voldoende actueel?
- Indien meer dan 2 jaar oud, is het belangrijk om bij de interpretatie de nodige nuances te nemen.

Status:	Actief
Rechtsvorm:	Gewone commanditaire vennootschap Sinds 17 december 2009
Aantal vestigingseenheden (VE):	1 Gegevens en activiteiten per VE

Indien de status op actief staat, is er normaal geen probleem. Bij status faillissement of WCO neemt u best bijkomende informatie.

Het aantal vestigingseenheden geeft weer waar er exploitatie-adressen zijn. In de intensieve veehouderij kan men hier soms uit afleiden hoeveel bijkomende bedrijven er zijn gekocht.

BTW-activiteiten Nacebel-code versie 2008*

BTW 2008

Controleer of de activiteiten overeenkomen met wat u verwacht.
Soms hebben bedrijven bijkomende activiteiten, die de risicoinschatting kunnen beïnvloeden.

RSZ-activiteiten Nacebel-code versie 2008*

Externe links

[Publicaties Belgisch Staatsblad](#)

Hier kan u alle publicaties zien: wie zijn de vennoten? Hoe veel kapitaal is er gestort?

[Publicaties jaarrekeningen NBB](#)

Hier kan u alle cijfers van de vennootschap zien (zie verder)

3. Beknopte analyse van de balans.

ACTIVA	Rubriekcodes
VASTE ACTIVA	20/28
Oprichtingskosten	20
Immateriële vaste activa	21
Materiële vaste activa	22/27
Terreinen en gebouwen	22
Installaties, machines en uitrusting	23
Meubilair en rollend materieel	24
Leasing en soortgelijke rechten	25
Overige materiële vaste activa	26
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27
Financiële vaste activa	28
VLOTTENDE ACTIVA	29/58
Vorderingen op meer dan één jaar	29
Handelsvorderingen	290
Overige vorderingen	291
Voorraden en bestellingen in uitvoering 3	
Voorraden	30/36
Bestellingen in uitvoering	37
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41
Handelsvorderingen	40
Overige vorderingen	41
Geldbeleggingen	50/53
Liquide middelen	54/58
Overlopende rekeningen	490/1
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58

PASSIVA	Rubriekcodes	
EIGEN VERMOGEN	10/15	
Kapitaal	10	
Geplaatst kapitaal		100
Niet-opgevraagd kapitaal		101
Uitgiftepremies	11	
Herwaarderingsmeerwaarden	12	
Reserves	13	
Wettelijke reserve		130
Onbeschikbare reserves		131
	Voor eigen aandelen	1310
	Andere	1311
Belastingvrije reserves		132
Beschikbare reserves		133
Overgedragen winst (verlies) (+)/(-)	14	
Kapitaalsubsidies	15	
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief	19	
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5
Uitgestelde belastingen		168
SCHULDEN	17/49	
Schulden op meer dan één jaar	17	
Financiële schulden		170/4
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden		172/3
Overige leningen		174/0
Handelsschulden		175
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176
Overige schulden		178/9
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	
Financiële schulden	43	
Kredietinstellingen		430/8
Overige leningen		439
Handelsschulden	44	
Leveranciers		440/4
Te betalen wissels		441
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	
Belastingen		450/3
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9
Overige schulden	47/48	
Overlopende rekeningen		492/3
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	

Eigen vermogen:

Wat is de vennootschap waard?
Hoeveel schulden zitten erop?

Is er een correctie op waarde vennootschap nodig?

Actief zijde

Immaterieel vast actief:

Productierechten en premierechten: is er een verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde na belastingen (4x4 /33%) en sociale bijdragen?

Materiële vaste activa:

Terreinen en gronden zijn meestal meer waard dan de boekwaarde. Bedrijfsgebouwen zijn dikwijls minder waard (verkoopwaarde) dan de boekwaarde.

De waardering van installaties en machines vraagt uw aandacht.

De waarde is afhankelijk van het gebruik. Een trekker die 300 uur per jaar wordt gebruikt is meestal meer waard dan de boekwaarde. Een trekker die 3000 uur per jaar wordt gebruikt, verliest sneller zijn waarde.

Vorraden:

Stel u de vraag of deze waarde overeenkomt met wat u verwacht. Indien de stock niet verkoopbaar is of uiteindelijk minder opbrengt, heeft dit rechtstreeks invloed op het eigen vermogen.

Handelsvorderingen op meer dan één jaar:

Hoeveel dagen vordering tov omzet (dagen achterstal).
Risico op niet-betaling?

Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar:

Hoeveel dagen vordering tov omzet (dagen achterstal).
Is het zinvol om afnemers te zoeken, die sneller betalen?

Overige vorderingen:

Stel u de vraag wat dit kan zijn.

Bij vennootschappen met een laag resultaat kunnen de zaakvoerders soms hun (noodzakelijk) leefloon uit de vennootschap nemen als een lening aan de vennootschap. Hiermee wordt het resultaat opgepoetst en wordt het eigen vermogen hoger.

Is er een correctie op schulden nodig?

Passief zijde

Handelsschulden?

Wat zijn de gevolgen voor de liquiditeit indien deze onmiddellijk worden opgeëist?

Hoeveel handelsschulden / omzet (dagen achterstal)

Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale bijdragen?

Overige schulden?

Kan duiden op een rekening courant (inbreng) van de vennoten?

Kunnen deze omgezet worden in kapitaal om het eigen vermogen te verhogen?

Vragen rond eigen vermogen?

Is het kapitaal volstort?

Indien het kapitaal niet is volstort, moeten de vennoten dit alsnog doen bij een eventuele faling.

Overgedragen verlies/winst?

Heeft het bedrijf over de vorige jaren veel verlies opgestapeld?

Hoe groot is de kans dat die in de komende periode verbetert?

Is er voldoende eigen vermogen om het verlies van een volgende laagconjunctuur te overbruggen?

Hoeveel kost een slecht exploitatiejaar (markt, teelt, weerrisico)?

Blijft er dan voldoende eigen vermogen over ? (alarmbelprocedure).

Kritische vragen:

Eigen vermogen versus immaterieel vast actief

Eigen vermogen versus voorraden.

Eigen vermogen versus vorderingen (actief)

Eigen vermogen versus balanstotaal.

Bij schuldvermindering smelt eigen vermogen soms als sneeuw voor de zon.

Bij vervroegde terugbetaling van schulden worden kosten gecreëerd.

Bijkomende waarborgkosten (omzet van volmacht hypotheek naar hypotheek).

Bijkomende juridische en accountantskosten om de vervroegde terugbetaling mogelijk te maken.

Wederbeleggingsvergoedingen op kredieten die voor renteherziening worden terugbetaald.

Deze bijkomende kosten maken het soms onmogelijk om aan schuldvermindering te doen.

4. Beknopte analyse van de resultaatrekening.

Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten	
Brutomarge (+)/(-)	9900
Omzet	70
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen	60/61
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+)/(-)	62
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)	631/4
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	635/7
Andere bedrijfskosten	640/8
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	649
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies) (+)/(-) 9901	
Financiële opbrengsten	75
Financiële kosten	65
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting (+)/(-) 9902	
Uitzonderlijke opbrengsten	76
Uitzonderlijke kosten	66
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting (+)/(-) 9903	
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	780
Overboeking naar de uitgestelde belastingen	680
Belastingen op het resultaat (+)/(-)	67/77
Winst (Verlies) van het boekjaar (+)/(-) 9904	
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	789
Overboeking naar de belastingvrije reserves	689
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+)/(-) 9905	

Vragen bij resultaatrekening:

Is er winst van het boekjaar?

Verhouding % winst / omzet

Is de winst voldoende

Als arbeidsvergoeding voor de ondernemer en zijn gezin.

Als rentevergoeding voor eigen middelen in de zaak

Als risicovergoeding (overbruggen van hoog/laagconjunctuur)

Als managementvergoeding voor initiatiefnemer?

Zijn er uitzonderlijke opbrengsten?

Is er nog winst zonder die uitzonderlijke opbrengsten?

Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa

Vergelijking met

Aflossingen (zie balans)

Afschrijvingen vergelijken met de vaste activa?

Zitten er veel niet-afschrijfbaar activa in de vennootschap?

Zijn er personeelskosten/ondernemersloon geboekt voor de zaakvoerder?

Soms worden deze niet geboekt als kost, maar als lening aan de zaakvoerder. Hierdoor wordt zowel de balans (eigen vermogen opgepoetst als het resultaat).

Komen de personeelskosten overeen met wat u verwacht? Zijn er veel familiale helpers, die niet bezoldigd zijn? Is dit op lange termijn haalbaar?

Hoe evolueert de winst, indien handelsvorderingen niet kunnen geïnd worden?

Hoe duurzaam is de activiteit van de vennootschap?

Is de vennootschap kredietwaardig?

Terugbetaalcapaciteit

Is de som van de winst (9902) + afschrijvingen (630) voldoende om de aflossingen te doen?

Is de cashflow (winst (9902) + afschrijvingen (630) + financiële kosten (66)) voldoende om de jaarlast (rentekosten (66) + aflossingen (42/48)) te betalen?

Indien niet: willen de andere schuldeisers (44 tot 48) wachten op hun betaling?

Waarborgen

Uitstaand bij kredietinstelling op meer dan één jaar (170/4 + 172/3)

Uitstaand bij kredietinstelling op minder dan jaar (42 +43)

versus

Terreinen en gebouwen (22) x 70 %

Andere vaste activa (23 tot 27) x 20-40 %

Andere waarborgen (borgstellingen, overheidswaarborg)

Management

Een ondernemer met een belangrijke vennootschap hoort zelf in staat te zijn om zijn cijfers toe te lichten: uitleg over het verleden, het heden en de toekomst kunnen bijkomende vertrouwen creëren: dit is noodzakelijk voor een goede samenwerking met financiële en handelspartners.

Duurzaamheid van het ondernemerschap op zich.

Teeltechnisch? Markttechnisch? Arbeidstechnisch? Financieel? Juridisch?
Administratief? Maatschappelijk? Sociaal? Familiaal? Fysiek? Intellectueel?

Crisisbestendigheid bij risico's van markt, teelt, weer, ...

Betalen afnemers loyaal voor kwaliteit van het geleverde product of zijn ze eerder wispelturig op basis van de prijs?

Zijn de ondernemersvoorwaarden in evenwicht met de buitenlandse concurrentie?

Kostprijsvergelijking van productiefactoren: arbeid, kapitaal, grond?

Sociale wetgeving, milieuwetgeving, dierwelzijn, ...?

Krijgt het product (voedsel) respect van de rest van de marktketen?

5. Wat indien er negatieve signalen zijn?

Indien u een contract tekent met een afnemer, die een ongunstige balans en resultaatrekening heeft, neemt u best contact op met uw boekhouder om de risico's van niet betaling te overlopen.

1. Balans

1.1. Actiefzijde:

Zijn er meer/minwaarden t.o.v. de boekwaarden?

Wat is de marktwaarde van deze activa?

Machines : dikwijls een meerwaarde

Bedrijfsgebouwen: dikwijls een minwaarde

Kan de meerwaarde ingebracht worden?

Zijn er dure activa, die meer kosten (financiering) dan ze opbrengen?

Is verkoop van activa in de markt haalbaar om een stuk van de schulden te vereffenen?

Vraag advies aan uw bedrijfsrevisor

1.2. Passiefzijde:

Is er kapitaalbreng mogelijk?

Kan de (overige schulden) RC zaakvoerder omgezet worden tot kapitaal?

Kunnen bepaalde leveranciers hun vordering omzetten in kapitaal (participatie in vennootschap).

Kan er een nieuwe partner in bedrijf komen, die een deel van de schulden vereffent?

Kan er goedkoop aan schuldvermindering gedaan worden door verkoop van activa, die minder opbrengen dan de rentelast van de duurste kredieten?

2. Resultaatrekening:

2.1. Hefboomeffect van de marginale omzet.

Indien de omzet 100 euro is, tov een bedrijfsresultaat van 10 euro.

Door de omzet bij gelijke kosten te verhogen naar 105 euro, realiseert u een hefboom van 50 % op uw bedrijfsresultaat.

Overloop alle opbrengsten: hoe kunnen die verhogen?

Door bij gelijke omzet (100 euro), de kosten (90 euro) met 5 euro te verlagen, realiseert u een hefboom van 50% op uw bedrijfsresultaat.

Overloop alle grote en kleine kosten: hoe kunnen die verlagen?

2.2. Krediethefboom

Stel uw omzet 100 euro is en een bedrijfsresultaat van 5 euro.

Indien uw omzet verdubbelt, krijgt u (voor financieringskosten !) een dubbel resultaat.

Zonder extra investeringen.

Indien uw financieringskosten lager liggen dan het extra resultaat, maakt u winst.

Indien uw financieringskosten hoger (kaskrediet, leverancierskrediet) liggen dan het extra resultaat, dan verliest de vennootschap.

Met extra investeringen

Nieuwe investeringen zijn duur (bedrag) en zorgen voor een hogere financieringskost (rente + aflossing) dan de bestaande bedrijfsstructuur.

Indien uw financieringskosten lager liggen dan het extra resultaat, maakt uw winst.

Indien uw financieringskosten hoger (kaskrediet, leverancierskrediet) liggen dan het extra resultaat, dan verliest de vennootschap.

2.3. Hefboom op personeel.

Uw activiteit per uur realiseert een omzet van 100 euro/uur/persoon.

In het resultaat houdt u best rekening met de arbeidskosten (van vreemd personeel, maar ook van eigen arbeid!).

- Indien uw resultaat per uur hoger ligt dan de bijkomende personeelskost, dan kan u personeel aanwerven.
Resultaat 25 euro/uur & bijkomend personeel 20 euro/uur => winst.
- Indien uw resultaat per uur lager ligt dan de bijkomende personeelskost, dan kan u geen personeel aanwerven.
Resultaat 15 euro/uur en bijkomend personeel 20 euro/uur => verlies.
U kan deze uitbreiding van activiteit alleen realiseren met vrijwilligers en onbezoldigde arbeid. Indien dit de moeite niet loont, kan afbouw een oplossing zijn.

Mogelijke afwegingen of een vennootschap interessant is.

- Het beheer van een vennootschap kost geld aan juridisch en fiscaal advies.
- Met een vennootschap zijn uw bedrijfscijfers publiek zichtbaar.
- Wie privé onroerend goed verhuurt of verpacht aan zijn vennootschap, verliest meestal zijn rechten op een studiebeurs.
- 95% van de zaakvoerders staan persoonlijk solidair borg voor hun vennootschap. Bij ziekte, ongeluk of pech, kan de onderneming in financiële problemen komen. Schuldeisers kunnen op basis van de balans en hun vorderingen de zaakvoerders dagvaarden in faillissement. Na vereffening van de rekeningen, zijn de zaakvoerders meestal solidair borg voor alle niet betaalde restschulden. Mocht de zelfde onderneming door de natuurlijke persoon uitgebaat worden dan kan de zaakvoerder rekenen op het principe van verschoning.
- Het belastingregime voor lagere fiscale resultaten (<50.000 euro) zijn lager bij de personenbelasting dan bij de vennootschapbelasting.

Let op:

Bovenstaande voorbeelden zijn vereenvoudigd als basis voor een opleiding.

Op uw eigen bedrijf kan een complexere analyse leiden tot tegengestelde effecten. Het is wel belangrijk als ondernemer "zelf" goed te begrijpen, wat de verschillende elementen kunnen betekenen voor uw bedrijf, uw gezin en uzelf.

Bespreek dit met uw bedrijfseconomisch adviseur.

Veel succes in uw zaken.

*Deze tekst geldt als basis van een opleiding voor niet-ingewijden.
Gebruik onder voorbehoud.*